

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 224.937 van 2 oktober 2013
in de zaak A. 204.695/X-15.100.**

In zake : 1. Erwin DIRCKX
 2. Mon RUTTEN
 3. Mathieu TEUWEN
 4. Frank BERGHS
 5. Maarten ROSEEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Kris Wauters
 kantoor houdend te 1170 BRUSSEL
 Terhulpssteenweg 187
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de STAD MAASEIK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Peter Flamey en Pieter-Jan Vervoort
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Jan Van Rijswijcklaan 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de CVA DE WURFELDER BOSSCHEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Peter Flamey en Pieter-Jan Vervoort
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Jan Van Rijswijcklaan 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 30 april 2012, strekt tot de nietigverklaring van de gemeenteraadsbeslissing van de stad Maaseik van 27 februari 2012 tot goedkeuring van de aanleg van de nieuwe wegenis zoals ingetekend op het verkavelingsplan en het wegenisplan van de verkaveling “De Wurfelderbosschen - fase 1”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 26 juni 2012. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 juni 2013.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jo Rams, die loco advocaat Kris Wauters verschijnt voor de verzoekers, advocaat Tom Kloeck, die loco advocaten Peter Flamey en Pieter-Jan Vervoort verschijnt voor de verwerende en de tussenkomende partijen, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 19 augustus 2009 vraagt de cva De Wurfelder Bosschen aan het college van burgemeester en schepenen van de stad Maaseik de vergunning voor het verkavelen van gronden gelegen te Maaseik, kadastraal bekend sectie D, nrs. 236/e/9, 236/s/10, 235/g, 236/x/10, 248/x en 249/c. Benevens de verkaveling van gronden in 54 loten beoogt de aanvraag tevens de aanleg van wegenis.

Voornoemde gronden zijn, volgens het bij koninklijk besluit van 1 september 1980 vastgestelde gewestplan Limburgs Maasland, gelegen in een woonuitbreidingsgebied. Volgens het bijzonder plan van aanleg (hierna: BPA) Wurfelder Bosschen van 27 maart 2006, goedgekeurd bij ministerieel besluit van 30 augustus 2006, zijn die gronden begrepen in het beheersingsgebied van fase 1 van dit plan.

Op 26 oktober 2009 beslist de gemeenteraad “[d]e aanleg van de nieuwe wegenis zoals ingetekend op het verkavelingsplan en het wegenisplan van de verkaveling ‘De Wurfelder bosschen - fase 1’ goed te keuren”.

Op 14 december 2009 verleent het college van burgemeester en schepenen de verkavelingsvergunning.

Op beroep van onder anderen verzoekers, vernietigt de deputatie van de provincieraad van Limburg, op 6 mei 2010 het collegebesluit en verleent zij de verkavelingsvergunning met uitsluiting van een aantal loten. Verzoekers stellen er een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen tegen in.

De Raad van State vernietigt bij arrest nr. 217.305 van 18 januari 2012 het gemeenteraadsbesluit van 26 oktober 2009.

Op 27 februari 2012 beslist de gemeenteraad “[d]e aanleg van de nieuwe wegenis zoals ingetekend op het verkavelingsplan en het wegenisplan van de verkaveling ‘De Wurfelderbosschen - fase 1’ goed te keuren”. Die beslissing vormt het voorwerp van onderhavig beroep.

Ten gevolge van de vernietiging door de Raad van State van het gemeenteraadsbesluit van 26 oktober 2009 houdende goedkeuring van de wegenis, wordt door de Raad voor Vergunningsbetwistingen bij

arrest nr. A/2012/0091 van 14 maart 2012 ook de beslissing van 6 mei 2010 van de deputatie vernietigd.

IV. Ontvankelijkheid

Uiteenzetting van de excepties

4. Verwerende en tussenkommende partijen werpen twee ontvankelijkheidsexcepties op.

In een eerste exceptie betwisten zij het belang van verzoekers omdat het belang in het inleidend verzoekschrift niet wordt toegelicht, omdat het niet zomaar verondersteld kan worden “daar de zaak van de wegen in belangrijke mate toch een technische kwestie betreft”, die volkomen te onderscheiden is van de bevoegdheid van het schepencollege over de vergunningsaanvragen.

In de tweede exceptie heet het beroep te laat te zijn omdat de termijn van zestig dagen afliep op 29 april 2012.

Beoordeling

5. In het verzoekschrift adstrueren verzoekers hun belang met een verwijzing naar het arrest nr. 217.305 van de Raad van State waarin het beroep werd ingewilligd van eerste, tweede en derde verzoeker tegen een eerdere beslissing inzake de wegenis zoals ingetekend op het verkavelingsplan en het wegenisplan van de verkaveling De Wurfelderbosschen - fase 1. In het arrest oordeelde de Raad van State dat de hoedanigheid van eigenaar of bewoner van een pand of perceel palende aan of gelegen in de onmiddellijke nabijheid van de plaats waarop de beslissing over de zaak van de wegen betrekking heeft, in beginsel volstaat om belang te hebben bij die vernietiging en dat geen gegevens werden bijgebracht die tot een andere conclusie noopten.

Het is niet betwist dat eerste, tweede en derde verzoekers nog altijd die hoedanigheid van eigenaar of bewoner in de onmiddellijke nabijheid hebben, noch dat vierde en vijfde verzoeker, die in dezelfde straat als de eerste verzoeker woont, deze hoedanigheid bezit. Voorts zijn er, nog steeds, geen

gegevens gebleken die vermogen het aan die hoedanigheid ontleende principiële belang te weerleggen.

De eerste exceptie is ongegrond.

6. 29 april 2012 een zondag zijnd, werd de vervaldag van de beroepstermijn overeenkomstig artikel 88, derde lid van het algemeen procedurereglement naar maandag 30 april 2012 verplaatst. Het verzoekschrift is op die dag met een ter post aangetekend verzonden brief ingediend.

Ook de tweede exceptie wordt derhalve verworpen.

V. Grond van de zaak

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

7. Volgens een eerste middel ontbeert de bestreden beslissing een ernstige rechtsgrond doordat zij gesteund is op een BPA dat wegens onwettigheid buiten toepassing moet worden gelaten. Meer bepaald is het BPA Wurfelder Bosschen om drie redenen onwettig.

In de eerste plaats bevat het geen enkele overweging met betrekking tot de uitvoering van de watertoets bedoeld in de artikelen 3 en 8 van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’. Toegelicht wordt dat het aan de gemeenteraad toekomt om bij haar beslissing tot definitieve vaststelling van het BPA rekening te houden met het integraal waterbeleid en dat de Vlaamse minister enkel bevoegd is om goedkeuring te verlenen aan het definitief vastgesteld BPA, zonder in de plaats van de gemeente te mogen treden.

In de tweede plaats is het BPA volgens verzoekers strijdig met het richtinggevend gedeelte van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (kortweg RSV). De woninggroei, die het BPA toelaat, staat totaal niet in verhouding tot de woninggroei in het stedelijk gebied te Maaseik, zodat “de ratio 60-40, vooropgesteld in het R.S.V., wordt miskend”. Door de mogelijkheid te creëren van een zeer groot aantal nieuwe woningen met bepaalde groepswooningbouw in

het betrokken buitengebied, krijgt de bewoning de overhand op de natuurlijke elementen en gaat de eigenheid van de omgeving totaal verloren.

In de derde plaats, ten slotte, houden de stedenbouwkundige voorschriften van het BPA naar het oordeel van verzoekers niet afdoende rekening met de goede ruimtelijke ordening en zijn ze niet voldoende gedetailleerd met betrekking tot de plaatsing en de grootte van de gebouwen. Het BPA voorziet ook maar in één uitweg voor auto's, terwijl er nooit een mobiliteitsplan is opgesteld of er alvast niet naar verwezen wordt in de beslissingen over het BPA.

Beoordeling

8. Anders dan verwerende en tussenkomende partijen tegenwerpen is het middel niet onontvankelijk. Geen van de drie argumenten die zij daartoe aanvoeren overtuigt.

Ten eerste is het onjuist dat het middel zodanig summier wordt uiteengezet dat het in zijn geheel “helemaal niet begrijpelijk” zou zijn. Het verweer van verwerende en tussenkomende partijen bewijst dat overigens genoeg.

Ten tweede mag het waar zijn dat verzoekers in het verleden rechtstreeks tegen het BPA een beroep tot nietigverklaring indienden en dat bij arrest nr. 169.184 van 20 maart 2007 van de Raad van State werd vastgesteld dat jegens hen een vermoeden van afstand geldt omdat zij geen voortzetting van de annulatieprocedure vorderden na de verwerping van hun vordering tot schorsing. Het ontnemt hun evenwel niet het belang om, in het kader van voorliggend beroep tegen de gemeenteraadsbeslissing over de zaak van de wegen, de onwettigheid van hetzelfde BPA aan te voeren.

Ten derde is de onwettigheid van het BPA wel degelijk van aard de rechtsgeldigheid van de bestreden beslissing inzake de wegenis aan te tasten. De omstandigheid dat de gemeenteraadsbeslissing over de zaak van de wegen de uitoefening betreft van “een autonome bevoegdheid die rechtstreeks voortvloeit uit het gemeentedecreet” doet daaraan niets af. Dat het BPA en de bestreden beslissing niets met mekaar uit te staan hebben, spreken verwerende en

tussenkomende partijen ten andere zelf tegen, waar zij in de memorie van antwoord (p. 8), respectievelijk toelichtende memorie (p. 9) - terecht - met betrekking tot het BPA opmerken dat het “nader wordt uitgevoerd middels een verkavelingsaanvraag met aanleg van wegenis in het kader waarvan een voorafgaande beslissing van de gemeenteraad werd gevraagd over de wegenis”.

9. Naar eis van artikel 8, § 1, eerste lid van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’ draagt de overheid die moet beslissen over een vergunning, plan of programma er zorg voor dat geen schadelijk effect op het milieu, dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit, ontstaat of dat het zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, wordt gecompenseerd.

Aan die verplichting om ervoor te zorgen dat geen schadelijk effect ontstaat, minstens dat effect wordt beperkt, hersteld of gecompenseerd, is naar de mening van de Vlaamse minister bevoegd voor ruimtelijke ordening voldaan met betrekking tot het BPA Wurfelder Bosschen. Hij heeft het BPA goedgekeurd, daarbij expliciet overwegend:

“Overwegende dat de waterbeheerplannen die basis vormen voor de watertoets zoals bedoeld in het decreet betreffende het algemeen waterbeleid nog niet beschikbaar zijn; dat de adviesgevende instantie nog niet is aangeduid;

Overwegende dat binnen het plangebied op de overstromingskaarten geen risicozones voorkomen; dat bijgevolg in alle redelijkheid geoordeeld kan worden dat eventuele schadelijke effecten beperkt zullen blijven.”

Deze overwegingen, die door verzoekers overigens niet van onjuistheid worden beticht, wijzen uit dat wel degelijk bij het tot stand komen van het BPA de watertoets is uitgevoerd.

Het decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’ bepaalt niet in welke fase van de besluitvorming over het plan de betrokken overheden zich ervan moeten vergewissen dat uit het plan geen schadelijk effect voor het milieu voortvloeit of dat, indien daaruit wel een dergelijk effect voortvloeit, dit zoveel

mogelijk beperkt of hersteld wordt door maatregelen die in het plan worden vastgesteld. In het decreet wordt wat deze vergewisplicht betreft en de ermee verband houdende formele motiveringsverplichting waarvan sprake in het artikel 8, § 2, tweede lid, geen onderscheid gemaakt tussen de vaststelling van het plan en de goedkeuring ervan.

10. Het eerste onderdeel is ongegrond.

11. Verwerende en tussenkomen de partijen wijzen er in, respectievelijk, hun memorie van antwoord en toelichtende memorie op dat de gecoro in haar advies van 13 februari 2006 over het bezwaar dat het BPA strijdig zou zijn met het RSV, oordeelde dat een aangroei zoals in Wurfeld wordt voorgesteld, wel degelijk binnen de normen voor de ontwikkeling van het buitengebied valt.

In het advies wordt overwogen dat het RSV voor de provincie Limburg heeft vastgelegd dat de verdeling van wooneenheden en nog nieuw te bouwen wooneenheden moet gebeuren a rato van 57% binnen de stedelijke gebieden en 43% binnen de buitengebieden, meer bepaald in de kernen van de buitengebieden, zoals Wurfeld er een is. Bekijkt men de woonbehoeftestudie in het ruimtelijk structuurplan Maaseik en de daarin gemaakte berekeningen, dan blijkt volgens het advies “dat een aangroei zoals deze in Wurfeld nu wordt voorgesteld binnen de normen voor de ontwikkeling van het buitengebied valt. Meer nog, door de keuze om deze ontwikkeling van woongelegenheden te concentreren in de kernen van het buitengebied en niet in de open ruimte [...] wordt niet meer en niet minder de aanbevelingen van het structuurplan Vlaanderen en Limburg gevolgd”.

Niet onterecht attenderen verwerende en tussenkomen de partijen erop dat bovendien de toelichtingsnota bij het BPA uitdrukkelijk in aanmerking neemt dat het woonuitbreidingsgebied Wurfeld kadert binnen de visie van het RSV, en dat daaruit mag worden afgeleid dat er wel degelijk een toetsing ter zake heeft plaatsgehad.

12. Van hun kant beperken de verzoekers zich ertoe louter te beweren, zonder meer, dat door het BPA de bewoning de overhand dreigt te krijgen op de natuurlijke elementen, dat de eigenheid van de omgeving totaal verloren gaat en dat de woninggroei in het buitengebied totaal niet in verhouding staat tot de woninggroei in het stedelijk gebied Maaseik.

Zij kunnen er zodoende geenszins van overtuigen dat het BPA inderdaad strijdig is met het richtinggevend gedeelte van het RSV en dat de afweging die aan het BPA ten grondslag ligt op onjuiste gegevens berust of de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

13. Het tweede onderdeel is ongegrond.

14. Het is niet zo dat de stedenbouwkundige voorschriften van het BPA geen bepalingen omtrent de plaatsing en de grootte van de gebouwen bevatten.

In welk opzicht ze ontoereikend zijn om de “omwonenden rechtszekerheid te verschaffen over de gedetailleerde rechtstoestand van de gronden, gelegen binnen het beheersingsgebied” en waarom dan wel ze onvoldoende rekening zouden houden met een goede ruimtelijke ordening van het gebied, wordt door verzoekers niet uiteengezet, ook niet in hun laatste memorie, voor zoveel dat hoe dan ook in voorkomend geval nog tijdig zou zijn geweest.

Ten slotte toont ook de loutere vaststelling dat er maar één uitweg voor auto's is niet aan dat de stedenbouwkundige voorschriften onwettig zouden zijn, en verplicht het door verzoekers aangevoerde artikel 14 van het decreet van 22 oktober 1996 ‘betreffende de ruimtelijke ordening’ niet tot het opmaken van een mobiliteitsplan.

Het derde onderdeel is ongegrond.

B. Tweede en derde middel

Uiteenzetting van de middelen

15. In een tweede middel betwisten verzoekers de ontvankelijkheid van de verkavelingsaanvraag, namelijk werd de verkavelingsaanvraag ingediend en afgehandeld op grond van artikel 4.7.12 VCRO, conform de reguliere procedure, terwijl de overeenkomst tussen de stad Maaseik en de verkavelaar een PPS-project betreft en een dergelijk project middels de bijzondere procedure van artikel 4.7.26 VCRO dient te verlopen.

In een derde middel wordt aangevoerd dat de verkavelingsaanvraag werd ingediend door M. Joosten namens de cva Wulfelderbosschen, terwijl de vennootschap enkel vertegenwoordigd mag worden door de bvba “Projectontwikkeling Joosten” en M. Joosten niet getekend heeft in zijn hoedanigheid van zaakvoerder van die bvba.

16. In de laatste memorie zetten verzoekers uiteen dat de beide middelen handelen over het feit of het vergunningverlenende bestuursorgaan op een wettige wijze werd gevat om de aanvraag voor de verkavelingsvergunning te kunnen beoordelen. Volgens hen is dat niet het geval en moest de verkavelingsaanvraag onontvankelijk worden verklaard. Hierdoor kon de gemeenteraad niet rechtsgeldig gevat worden om een beslissing te nemen over de zaak van de wegen en moet de bestreden gemeenteraadsbeslissing vernietigd worden.

Beoordeling

17. Drie van de verzoekers voerden dezelfde onwettigheden ook rechtstreeks aan in het kader van een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen tegen de beslissing van de deputatie van 20 juni 2012 om de cva De Wurfelder Bosschen de verkavelingsvergunning te verlenen. Naar blijkt uit het “bijkomend stuk” dat de verwerende en de tussenkomende partijen met een brief van 13 augustus 2013 aan de Raad van State meedelen, heeft de

Raad voor Vergunningsbetwistingen bij arrest van 6 augustus 2013 de betrokken middelen ongegrond bevonden en het beroep tegen de verkavelingsvergunning verworpen.

Het bijkomend stuk na de sluiting van het debat ontvangen zijnd, past het om het debat te heropenen en verzoekers in de gelegenheid te stellen hun zienswijze over het nieuwe stuk en over de weerslag ervan ten aanzien van hun tweede en derde middel naar voor te brengen.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent het debat.

2. Aan verzoekers wordt een termijn van vijftien dagen, te rekenen van de betekening van dit arrest, toegekend voor het indienen van een aanvullende memorie.

Verwerende en tussenkomende partijen beschikken voor een eventueel antwoord erop over een termijn van vijftien dagen na de ontvangst van de aanvullende memorie.

3. De zaak wordt opnieuw ter zitting opgeroepen op 29 november 2013 om 10u.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twee oktober 2013, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust